

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jana Rutshce a soudců Mgr. Heleny Konečné a JUDr. Pavla Kumprechta a ve věci žalobce: **M. B.**, t. č. ve výkonu trestu odnětí svobody, věznice Valdice, PS 1/403, zast. Mgr. Dmitrijem Pavlenkem, advokátem se sídlem v Jičíně, Husova 393, proti žalované: **Vězeňská služba ČR, věznice Valdice**, se sídlem Valdice, Náměstí Míru 55, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 13. 3. 2013 o zamítnutí stížnosti proti uložení kázeňského trestu odsouzenému, t a k t o :

- I. **Žaloba se z a m í t á .**
- II. **Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Napadeným rozhodnutím žalovaná zamítla stížnost žalobce proti rozhodnutí vedoucího oddělení výkonu trestu věznice Valdice (dále také jen „prvostupňový správní orgán“) ze dne 5. 3. 2013, kterým byl žalobci uložen kázeňský trest podle ustanovení § 46 odst. 3 písm. g) zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o výkonu trestu“), který spočíval v celodenním umístění do uzavřeného oddělení na 10 dnů.

V rozhodnutí o uložení kázeňského trestu je popsán skutek tak, že dne 14. 12. 2012 v 10:00 hod. byl nalezen při prohlídce cely č. 215 ubytovny „C“ na okenní římse pod okny cely balíček, který obsahoval mobilní telefon zn. HTC, typ Innovation. Dále je uvedeno, že při podání vysvětlení dne 9. 1. 2013 ve věci nálezů

tohoto mobilního telefonu se žalobce doznal, že mu byl v blíže neurčený den v období listopad až prosinec roku 2012 v cele č. 215 jiným odsouzeným nabízen ke koupi tento mobilní telefon, což odmítl. To potvrdil i při podání vysvětlení dne 13. 2. 2013. Přestože tedy věděl, že v cele č. 215 ubytovny „C“ se nachází mobilní telefon, nesplnil svoji povinnost a neprodleně tuto skutečnost neoznámil zaměstnancům VS ČR. Tím porušil ustanovení § 28 odst. 2 písm. f) zákona o výkonu trestu odnětí svobody. Uložení kázeňského trestu, včetně jeho typu a výše je odůvodněno tak, že vina žalobce je prokázána zejména jeho doznáním, dále i šetřením OPaS pod čj. VS 1/71/2012-22Prev/PP/107. Vyjádření žalobce, že chtěl přechovávání mobilního telefonu oznámit pouze svému vychovateli, bylo vzhledem k okolnostem (širší časový úsek, měl možnost oznámit toto i jiným zaměstnancům VS ČR) označeno jako nedůvěryhodné a účelové tvrzení, vedené snahou vyhnout se kázeňskému trestu. Dále je v odůvodnění uvedeno, že při rozhodování o uložení kázeňského trestu (jeho druhu a výše) bylo přihlédnuto zejména k předchozímu chování a jednání žalobce, byla zohledněna závažnost kázeňského přestupku i okolností, za kterých jej spáchal, jakož i to, že se v průběhu šetření ke svému nedovolenému jednání doznal.

Stížnost proti uvedenému rozhodnutí ředitel žalované zamítl žalobou napadeným rozhodnutím jako nedůvodnou dne 13. 3. 2013.

Včas podanou žalobou se žalobce domáhal přezkoumání zákonnosti rozhodnutí o uložení kázeňského trestu i rozhodnutí o zamítnutí jeho stížnosti proti němu a navrhl jejich zrušení.

Žalobce má zato, že mu byl kázeňský trest uložen v rozporu se zákonem, neboť se proti § 28 odst. 2 písm. f) zákona o výkonu trestu neprovinil, protože mobilní telefon nelze považovat za bezpečnostní riziko pro věznici. Dle jeho názoru je mobil zcela běžnou věcí, jeho držení a vlastnění není upravováno žádným zvláštním zákonem, není v žádném zákoně uveden jako věc nebezpečná. Je sice označován za předmět zakázaný, ale je nutno vycházet z toho, že daný odstavec nehovoří o předmětech zakázaných, ale vážně ohrožujících bezpečnost. Písmeno j) stejného paragrafu a odstavce rozlišuje věci, jejichž používání je zakázáno nebo jsou v rozporu s účelem výkonu trestu. Mezi tyto zcela jistě patří mobil, tudíž ho dle žalobce nelze současně zahrnovat do věcí, které vážně ohrožují bezpečnost, pokud tak není nikde uvedeno. Na rozdíl od zbraní nezpůsobuje újmu na zdraví, nemůže nikoho zranit ani není zdraví nebezpečný. Nemůže být ani použit k útěku, pokud je bez aktivní sim-karty, nehledě na to, že žalovaná neprokázala, že by s ním útěk byl plánován. Podle znění zákona a dalších obvyklých postupů Vězeňské služby je mobil sice věcí zakázanou a jsoucí v rozporu s výkonem trestu, ale ne věcí vážně ohrožujících bezpečnost věznice.

V písemném vyjádření k žalobě žalovaná sporovala všechna tvrzení žalobce a navrhla zamítnutí žaloby. Podrobně popsala průběh řízení o kázeňském trestu včetně rozhodnutí o jeho uložení i rozhodnutí o žalobcem podané stížnosti.

Žalovaná poznamenala, že odůvodnění žaloby je odlišné od odůvodnění stížnosti žalobce, který se tak snaží uvádět nové argumenty. Vyslovila nesouhlas s názorem žalobce, že mobilní telefon nelze považovat za bezpečnostní riziko pro věznici. Dle § 28 odst. 2 písm. f) zákona o výkonu trestu je odsouzený povinen oznámit neprodleně zaměstnanci Vězeňské služby okolnosti, které mohou způsobit

vážné ohrožení bezpečnosti jemu samotnému, spoluodsouzeným nebo věznici, pokud se o nich dozví nebo je zjistil. V minulosti byla zadokumentována řada případů, kdy právě mobilní telefon byl odsouzenými zneužit k organizování závažné trestné činnosti spočívající např. v organizování distribuce drog do věznic, vydírání nebo vyhrožování dalším osobám, jakož i k přípravě a organizaci útěků vězňených osob při eskortách. Z toho dle žalované jednoznačně vyplývá, že přítomnost mobilního telefonu ve věznici lze označit za okolnost, která může způsobit vážné ohrožení bezpečnosti věznice.

Žalovaná dále poukázala na pravidla pro ukládání kázeňských trestů odsouzeným obsažené v zákoně o výkonu trestu, zejména na ustanovení § 47, § 46 a § 28 odst. 2 písm. f), zmínila i § 58 až § 61 ŘVTOS (tj. vyhlášky č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody) a nařízení generálního ředitele VS ČR č. 16/2010. Uvedla, že v kázeňském řízení vystupuje významněji požadavek na flexibilitu rozhodování a snaha udržovat pořádek a bezpečnost ve věznici v reálném čase, a proto na rozhodnutí o kázeňských trestech nelze klást nároky srovnatelné např. s rozhodnutím správního orgánu nebo soudu. Má zato, že napadené rozhodnutí obsahuje dostatečně přesnou specifikaci rozhodujícího orgánu i žalobce, výrokovou část, popis skutku, závěr o porušení konkrétní právní normy s vymezeným skutkem, poučení o oprávněném prostředku, datum a podpis oprávněné osoby. V řízení o stížnosti žalobce pak ředitel věznice celou věc přezkoumal v celém rozsahu podané stížnosti, rovněž i toto rozhodnutí je řádně odůvodněno a obsahuje zákonem požadované náležitosti.

V replice na vyjádření žalované žalobce uvedl, že v uvedení popisu jeho trestné činnosti žalovanou nevidí souvislost s projednávanou žalobou, a proto žádal o vyřazení této části jejího vyjádření, neboť má zato, že tím má být ovlivněn pohled soudu na jeho osobu. Dále uvedl, že nevidí důvod, proč by nemohl na svoji obhajobu uvádět nové argumenty, když si je navíc jistý, že mu byl kázeňský trest uložen v rozporu se zákonem. Jestliže žalovaná uvedla, že si je vědom toho, že mobil je ve výkonu trestu odnětí svobody věc nepovolená, to však neznamená, že je to věc nebezpečná. K tomu zdůraznil, že ustanovení § 28 odst. 3 zákona o výkonu trestu neuvádí nic o držení mobilního telefonu a stejně tak i o jeho nahlášení, natož neprodlenému. Tvrzení žalované o tom, že telefon byl v minulosti použit k organizování trestné činnosti, označil žalobce za irelevantní. Takové informace mu nebyly známy, ani nebylo prokázáno ztotožnění s mobilním telefonem, který byl nalezen na neutrálním místě, který v sobě ani neměl telefonní kartu.

Žalobce dále uvedl, že věznice protizákonně potrestala za tuto věc více lidí skoro stejně, přestože je kolektivní vina nezákonná. Přitom vina nebyla nikomu prokázána. Žalobce to proto cítí jako záměrné a umělé poškození jeho osoby, aby mu bylo znemožněno podmíněčné propuštění. Poslední čtyři hodnotící období totiž plnil resoc. program a ředitel by musel podpořit či sám podat návrh na jeho přeřazení do věznice s ostrahou. Žalobce se proto domnívá, že proto musel být takto pošpiněn a potrestán.

Při jednání soudu konaném dne 20. 11. 2014 setrvaly obě strany sporu na svých argumentech a procesních návrzích.

Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), a žalobu důvodnou neshledal.

Z listin založených v předloženém správním spisu vyplynulo, že dne 14. 12. 2012 byla ve věznici Valdice provedena mimořádná dílčí prohlídka cely č. 215 ubytovny „C“, při které byl pod okny cely na římse nalezen mobilní telefon - PDA zn. HTC Innovation, který byl zabalen v obalu po kávě. V době nálezu mobilního telefonu bylo na zmíněné cele umístěno kromě žalobce dalších šest odsouzených. Následně proběhlo šetření, v rámci něhož byli v průběhu ledna 2013 a pak znovu i dne 13. 2. 2013 všichni odsouzení ubytovaní na této cele vyzváni k podání vysvětlení.

Pokud jde o žalobce, ten při podání vysvětlení dne 9. 1. 2013 vypověděl, že předmětný mobilní telefon mu byl v období listopad – prosinec 2012 někým na cele č. 215 nabízen, což však odmítl a řekl mu, aby jej dal pryč. Při podání vysvětlení dne 13. 2. 2013 uvedl, že na cele č. 215 předmětný mobilní telefon viděl u jiného odsouzeného, že mu byl nabízen ke koupi, což on odmítl a řekl mu, ať ho dá pryč, protože když bude na cele klid, dostanou od vychovatele na celu televizi. Žalobce rovněž uvedl, že v době, kdy mu byl mobilní telefon ukázán, chtěl to nahlásit svému vychovateli, ke kterému má důvěru, ale ten měl v tu dobu asi dovolenou, protože nebyl v práci; pak že už to nestihl, byl přestěhován na jinou celu.

Dne 5. 3. 2013 byl žalobci uložen kázeňský trest dle ustanovení § 46 odst. 3 písm. g) zákona o výkonu trestu odnětí svobody spočívající v celodenním umístění do uzavřeného oddělení na 10 dnů. Kázeňské provinění žalobce mělo spočívat v tom, že přestože věděl, že v cele, na které byl umístěn, se nachází mobilní telefon, nesplnil svoji povinnost a neprodleně tuto skutečnost neoznámil zaměstnancům Vězeňské služby. Tím měl porušit ustanovení § 28 odst. 2 písm. f) zákona o výkonu trestu, neboť neprodleně neoznámil zaměstnanci Vězeňské služby okolnosti, které mohly způsobit vážné ohrožení bezpečnosti věznice. Rozhodnutí o uložení kázeňského trestu bylo žalobci oznámeno a doručeno dne 5. 3. 2013, následující den podal žalobce proti rozhodnutí stížnost, která byla ředitelem věznice dne 13. 3. 2013 zamítnuta.

Ohledně skutkových okolností není mezi účastníky sporu, spornou je pouze právní otázka, a to zda lze podřadit pod porušení povinnosti odsouzeného uložené ustanovením § 28 odst. 2 písm. f) zákona o výkonu trestu skutečnost, že žalobce, přestože věděl o tom, že se v cele nachází mobilní telefon, neoznámil to zaměstnancům Vězeňské služby ČR.

Dle ustanovení § 46 odst. 1 zákona o výkonu trestu je kázeňským přestupkem zaviněné porušení zákonem stanovené nebo na jeho základě uložené povinnosti, pořádku nebo kázně během výkonu trestu.

V rozhodnutí o uložení kázeňského trestu je žalobci kladeno za vinu porušení ustanovení § 28 odst. 2 písm. f) zákona o výkonu trestu. Podle tohoto ustanovení je odsouzený povinen oznámit neprodleně zaměstnanci Vězeňské služby okolnosti, které mohou způsobit vážné ohrožení bezpečnosti jemu samotnému, spoluodsouzeným nebo věznici, pokud se o nich dozví nebo je zjistil.

Krajský soud se ztotožnil s názorem žalované, že nepovolenou přítomnost mobilního telefonu ve věznici je nutno za okolnost, která může způsobit vážné ohrožení bezpečnosti věznice, považovat. Mobilní telefon totiž může být (a často i bývá, jak je i krajskému soudu z úřední činnosti známo) odsouzenými zneužit k

organizování další trestné činnosti, a to ať už uvnitř věznice tak i vně. Jak správně žalovaná poznamenala, jde zejména o organizování útěků odsouzených, vyhrožování dalším osobám, o organizování distribuce drog do věznic, apod., ale mohlo by dojít ke zneužití mobilního telefonu i k takové mimořádné události, jakou je např. organizování vzpoury vězňů. Povinnost oznámit okolnost, která může způsobit vážné ohrožení bezpečnosti věznice, je důležitá právě z hlediska prevence těchto nežádoucích situací, není tedy nutno, aby bylo i fakticky prokázáno, že k takovému zneužití konkrétního telefonu již došlo.

Nelze souhlasit s argumentací žalobce, že písmeno j) stejného § 28 odst. 2 odlišuje věci, jejichž používání je zakázáno nebo jsou v rozporu s účelem výkonu trestu, mezi které (jak uvedl) jistě patří mobil, a proto že ho současně nelze zahrnovat do věcí, které vážně ohrožují bezpečnost, pokud tak není nikde uvedeno.

Zmíněné ustanovení § 28 odst. 2 písm. j) zákona o výkonu trestu stanoví, že odsouzený je povinen odevzdat do úschovy věznice věci, jejichž držení s ohledem na jejich cenu, množství nebo způsob používání je zakázáno nebo je v rozporu s účelem výkonu trestu. Naproti tomu podle již shora citovaného ustanovení § 28 odst. 2 písm. f) zákona o výkonu trestu je odsouzený povinen oznámit neprodleně zaměstnanci Vězeňské služby okolnosti, které mohou způsobit vážné ohrožení bezpečnosti (mimo jiné i věznici), pokud se o nich dozví nebo je zjistil. Je zřejmé, že citovaná ustanovení „míří každé na jinou situaci“ a stanoví tomu odpovídající různé povinnosti. Dle zmíněného písm. j) je odsouzený povinen „odevzdat“ zakázanou věc, naproti tomu písm. f) stanoví povinnost „oznámit“ určité okolnosti. Není tedy nikterak vyloučeno, že věc zakázaná může být současně právě jednou z věcí způsobilou zapříčinit okolnost, která může způsobit vážné ohrožení bezpečnosti, a jestliže se o takové okolnosti odsouzený dozví, je povinen ji oznámit.

Není přitom rozhodující, zda žalobce měl či neměl konkrétní informaci o tom, že by tento či jiný mobilní telefon byl v minulosti použit k organizování trestné činnosti. To by totiž, pokud by měl např. povědomost o existenci zbraně na cele, taky nemusel mít, a přesto by vůbec nepochyboval o tom, že jde o věc, resp. okolnost, kterou je povinen neprodleně oznámit Vězeňské službě. Podstatná je skutečnost, že je všeobecně známo, že ta určitá věc je způsobilá přivodit vážné ohrožení bezpečnosti. A o tom u mobilního telefonu, z důvodů uvedených shora, nemůže být pochyb. Na tom nemůže nic změnit ani skutečnost, že při prohlídce cely byl mobilní telefon nalezen bez aktivní sim-karty. Ta mohla být ukryta jinde, a proto nebyla nenalezena současně s mobilním telefonem, případně by mohla být pořízena k telefonu později, stejně tak jako např. u střelné zbraně, která by byla nalezena bez nábojů, to neznamena, že z takového důvodu nebude nadále považovaná za věc způsobilou zapříčinit vážné ohrožení bezpečnosti.

Nemůže obstát ani námitka, že ustanovení § 28 odst. 3 zákona o výkonu trestu neuvádí nic o držení mobilního telefonu a stejně tak o jeho nahlášení. Ustanovení § 28 zákona o výkonu trestu skutečně konkrétně mobilní telefon nevyjmenovává mezi věcmi zakázanými ani nebezpečnými ani jako věc způsobilou přivodit okolnost, která by mohla způsobit ohrožení bezpečnosti. Takto kazuisticky však zmíněné ustanovení nevyjmenovává žádný konkrétní případ, žádnou konkrétní situaci ani žádnou konkrétní věc. Jde vždy o posouzení nastalého případu, tj.

konkrétní věci, předmětu, situace nebo okolnosti, a zda na ni příslušné ustanovení dopadá či nikoliv.

K výhradě žalobce, že nespátřuje žádnou souvislost mezi uvedením jeho trestné činnosti žalovanou ve vyjádření k žalobě a nyní projednávanou žalobou, dlužno dodat, že při posouzení předložené věci krajský soud nikterak k důvodům, pro které byl žalobce odsouzen k trestu odnětí svobody, nepřihlížel a při posouzení věci nesehrály žádnou roli. Zmíněné informace (především o počátku, délce trestu a jeho předpokládaném konci), které žalovaná ve svém vyjádření uvedla, však byly soudu užitečné z jiného důvodu, a to pro praktický postup při vedení řízení (tj. k ověření okolností významných pro možnost osvobození od soudního poplatku a pro případné ustanovení právního zastoupení) a zejména pak při nařízení samotného soudního jednání (tj. zda má být zajišťována eskorta k jednání, apod.). K projednání správní žaloby totiž dochází vždy s určitým časovým odstupem od jejího dojití k soudu a tedy i takové okolnosti by se od té doby mohly změnit.

K tvrzení žalobce, že za stejnou věc bylo protizákonně potrestáno více lidí skoro stejně, krajský soud uvádí, že o kázeňských trestech uložených jiným odsouzeným ve věci nálezů nepovoleného mobilního telefonu na cele č. 215 nemá žádné informace (předložený správní spis obsahuje podklady významné pro posouzení kázeňského trestu uloženého žalobci, neboť pouze to bylo předmětem tohoto soudního přezkumu), proto se k tomu nemůže vyjádřit. Obecně lze pouze konstatovat, že pokud i další osoby umístěné v době nálezů na cele č. 215 měly vědomost o existenci nepovoleného mobilního telefonu na cele a takovou okolnost neoznámily zaměstnanci Vězeňské služby, mohl jim být také uložen kázeňský trest za porušení povinnosti stanovené ustanovením § 28 odst. 2 písm. f) zákona o výkonu trestu odnětí svobody. Takovou situaci však nelze nazývat „kolektivní vinou“, neboť každá osoba je odpovědná za dodržování stanovených povinností sama za sebe.

Krajský soud uzavírá, že žalobcem namítané porušení ustanovení § 28 odst. 2 písm. f) zákona o výkonu trestu při uložení kázeňského trestu neshledal, proto žalobu jako nedůvodnou v souladu s ustanovením § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Pověřený pracovník žalované při jednání prohlásil, že žalované v průběhu řízení před krajským soudem žádné náklady nevznikly.

P o u č e n í :

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, který o ní také rozhoduje.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti

němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Hradci Králové dne 20. listopadu 2014

JUDr. Jan Rutsch, v.r.
předseda senátu